

Usafirishaji wa Kisiri wa nguo za plastiki nchini Kenya

Usafirishaji wa Kisiri wa nguo za plastiki nchini Kenya

Maelezo katika waraka huu yamepatikana kwa nia njema kutoka kwa vyanzo vinavyoaminika kuwa vya kuaminika, lakini ufasiri wowote Yakini ya ripoti hii kama kutoa madai dhidi ya kampuni maalum au kampuni zilizotajwa itakuwa ya kupotosha na sio sahihi. Waandishi hawakubali dhima yoyote ile kwa hasara yoyote ya moja kwa moja au ya matokeo inayotokana na matumizi ya waraka huu au yaliyomo.

Ripoti hii ilifanyiwa utafiti na kuandikwa na Wakfu wa Changing Markets na kazi ya uwandani iliyotekelezwa na Wildlight na Clean Up Kenya.

www.changingmarkets.org

Ubunifu: Pietro Bruni - toshi.ltd

Illichapishwa mnamo Februari 2023

Ufupisho

Ripoti yetu inafichua usafirishaji uliofichwa wa taka za plastiki kwenda Ulimwenguni Kusini, unaochochewa na kuongezeka kwa uzalishaji wa nguo za bei nafuu, za sanisi zinazotengenezwa na chapa katika Kaskazini mwa dunia. Licha ya vizuizi vya usafirishaji wa taka za plastiki kote ulimwenguni, idadi kubwa ya nguo zilizotumika kusafirishwa hadi Kenya ni nguo za sanisi, mmiminiko wa sumu ambao unaleta matokeo mabaya kwa mazingira na jamii. Makadirio yetu yanapendekeza kwamba katika miaka ya hivi karibuni hadi bidhaa milioni 300 za nguo zilizoharibika au zisizoweza kuuzwa zilizotengenezwa kwa nyuzi za sanisi - au plastiki - husafirishwa kwenda Kenya kila mwaka ambapo huishia kutupwa, kuwekwa kwenye jalala au kuchomwa moto, na hivyo kuzidisha mzozo wa uchafuzi wa plastiki.

Kwa vile uzalishaji wa nguo umeongezeka sana katika miongo miwili iliyopita, sehemu inayoongezeka ya nguo hutengenezwa kutokana na nyuzi za bei nafuu za sanisi. Sanisi inachangia 69% ya uzalishaji wote wa nyuzi na imekuwa uti wa mgongo wa mitindo ya haraka. Kaskazi mwa Ulimwengu inatumia biashara ya nguo kuukuu kama vali ya kutoa shinikizo ili kukabiliana kwa haraka na tatizo kubwa la takaya mitindo.

Utafiti wetu wa awali ulifichua uhusiano kati ya sanisi na mitindo ya haraka na umetutoa kutoka kwa visima vya mafuta na visafishaji vya uzalishaji wa polyesta hadi kwa bishara za rajamu kukosa kuchukua hatua kwenye nyuzi zinazotokana na mafuta. Sasa hatimaye tunafika mwisho wa njia kwa mitindo wa visukuku: Biashara ya nguo zilizotumika kwenye safari yake isiyoweza kubadilika ya kuwa taka.

Matokeo Muhimu

Tabaka za nguo na taka
nyingine kwenye Dandora

Ripoti hiyo inagundua kuwa mfumo wa biashara ya nguo zilizotumika kwa sasa uko katika hali mbaya. Inagundua kuwa mauzo ya nje ya nguo zilizokwisha tumika ni, kwa kiasi kikubwa, usafirishaji wa taka za plastiki, zinazolemea jamii na vv katika nchi zinazopokea.

- Ingawa usafirishaji wa taka za plastiki umezuiwa chini ya Mkataba wa Basel na kupigwa marufuku katika Umoja wa Ulaya, tathmini zetu zinapendekeza zaidi ya kipande 1 kati ya 3 za nguo zilizotumika zinazosafirishwa hadi Kenya zina plastiki na ni za ubora wa chini sana hivi kwamba zinaharibika mara moja.^A
- 2021, zaidi ya bidhaa milioni 900 za nguo zilizotumika inakadiriwa kuwa zilisafirishwa hadi Kenya. Kati ya hizi, hadi bidhaa milioni 458 za nguo zilizotumika zinakadiriwa kuwa ni taka, na hadi milioni 307 kati ya hizi zina uwezekano wa kuwa na nyuzi za plastiki.^B

A Tume ya Ulaya (n.d.) Usafirishaji wa taka za plastiki [ONLINE] Inapatikana kwa: https://environment.ec.europa.eu/topics/waste-and-recycling/waste-shipments/plastic-waste-shipments_en

B Hesabu zinatokana na uagizaji wa jumla wa nguo zilizotumika nchini Kenya wa kilo 183,505,631 kwa mwaka wa 2021 (UN Comtrade, 2021) na matokeo ya uchunguzi wa kazi zifuatazo: wastani wa kilo 40 uzito wa bale, wastani wa nguo 200 kwa kila bale, makadirio ya juu ya 50% taka kwa kila bale. Hesabu yetu ya maudhui ya sintetiki inatokana na utafiti wa soko wa zaidi ya bidhaa 4,000 unaoonyesha wastani wa 67% ya nguo zina sanisi, wakati mwingine katika michanganyiko ya nyuzi asili au nyuzi nyingine za sintetiki (Synthetics Anonymous, 2021)

*Kuchoma nguo za taka
kwenye dampo la Dandora*

- Watu walioajiriwa katika biashara wanaripoti kwamba kiasi cha taka (nguo zilizotumika zisizouzwa) katika marobota yanayowasili kutoka nje ya nchi imeongezeka kwa kiasi kikubwa katika miaka michache iliyopita, ikionyesha ongezeko la mitindo inayoweza kutupwa upesi zenye bei ya chini.
- Wafanyabiashara ambao tuliwahoji wanaswa katika bahati nasibu ambapo 20-50% ya nguo zilizotumika kwenye marobota wanazonunua haziuziki. Wauzaji nje wa nguo zilizotumika kutoka Umoja wa Ulaya au Uingereza wanapakia marobota na nguo zisizofaa nchi inakopelele kwa, kwa sababu ya kuharibika, ndogo sana, zisizofaa kwa hali ya hewa au mitindo ya eneo hilo, na wakati mwingine hata na nguo zilizofunikwa na matapishi, madoa au vinginevyo kuharibiwa yasiweze kurekebisha.
- Upangaji kwenye chanzo unashindikana, kwani husababisha kampuni zinazouza nje kughairi mavazi ya hali ya juu kwa ajili ya kuziua Ulaya, huku nyingine zikitumwa nje ya mipaka yake. Licha ya ukweli huu, mauzo ya nguo zilizokwishatumika hupitia biashara kubwa kati ya nchi za Ulaya, zinazowezekana kwa madhumuni ya kupanga na kubainisha, kabla ya kusafirisha tena hadi hatima yake. Uchunguzi huo pia ulibaini kuwa baadhi ya nchi, kama vile Pakistan, hufanya kama vitovu vya kupanga kutokana na gharama ya chini ya ufanyi kazi, jambo ambalo linatia doa data na inaweza kuwa inatoa picha ya uwongo ya matumizi ya nguo na kuchakata tena kutoka Ulaya.

- Kiasi kikubwa cha nguo zilizotumika za daraja la chini zilizoagizwa kutoka nje, zinazojulikana kama fagia, zilipatikana zikiwa zimetapakaa sokoni au kutupwa kwenye Mto Nairobi, zikitumika kama kuni, kama vile kukaanga njugu, na kusababisha wenyeji kuvuta moshi inayotokana na mavazi yaliyoungua. hatari ya madhara ya kiafya.
- Baltic Textile Trading, wamiliki wa Think Twice, walipatikana kuuza tani za nguo ambazo haziwezi kuuzika kwa wafanyabiashara wa fagia, ambao walikata vipande vipande ambavyo hutolewa kama vitambaa vya viwandani na baadaye kutumika kama kuni ya viwandani, na kuchangia zaidi uchafuzi wa hewa na uzalishaji. .
- Tulipata nguo kutoka kwa rajamu nyingi za mitindo za kimataifa miongoni mwa fagia, zilizotupwa kwenye jalala au kuchomwa moto, ikiwa ni pamoja na Guess, H&M, M&S, Next, Old Navy, Ralph Lauren na Superdry, miongoni mwa zingine.
- Kampuni nyingi za kuchakata tena zinajulikana kuhusika katika biashara ya nguo zilizotumika, na nyingi kati ya hizi ni wanashiriki wa mipango endelevu ya hali ya juu pamoja na rajamu za mitindo. Kwa mfano, JMP Wilcox ni sehemu ya Kampeni ya Kupanga kwa Mitindo kwa Bora ya 2021 kwa Mviringo, na East London Textiles, JMP Wilcox, Nathans Wastesavers, na Savanna Rags zote zimetia saina mpango wa WRAP's Textiles 2030. Nyingi ya mipango hii na kampuni za kuchakata tena hutoa madai ya hali ya juu kuhusu kuendesha kwa upeo kuchakata tena, kupunguza taka au kuelekeza nguo kutoka kwa taka. Haya madai hata hivyo hayana maana kwa kuzingatia viwango vya nguo ovyo vinavyosafirishwa nje na makampuni mengi yale yale, jambo ambalo linaleta madhara makubwa kwa mazingira na jumuiya za Kusini mwa Ulimwengu.
- Sehemu kubwa ya nguo zilizotumika huishia kutupwa kwenye majalala yanayoendelea kukua nchini Kenya na kuchafua Mto Nairobi, kuchafua mkondo wa maji na hatimaye kuingia baharini. Kwa vile sehemu kubwa ya nguo iliyotupwa ina viambajengo, athari za uchujaji mdogo wa plastiki na uchafuzi wa mazingira wa maji na udongo huenda zikawa kubwa. Kwa njia hii, nguo za sanisi za taka zinawakilisha kipengele kisichotambulika lakini kikubwa cha uchafuzi wa plastiki duniani.
- Makampuni ya kuchakata tena mara nyingi huficha biashara ya nguo zilizokwishatumika kama njia ya kupunguza taka na kusaidia Ulimwengu wa Kusini kwa kupendekeza nguo zivaliwe au zitumike tena. Hata hivyo, kimataifa nguo zilizotumika vya kutosha hutumwa nchini Kenya kwa ajili ya nguo 17 kwa kila Mkenya kila mwaka, hadi 8 kati ya hizo zimeharibika sana, zina madoa au hazifai kutumiwa. Sio tu kwamba wingi wa nguo unajumuisha ughushi wa nguo nchini Kenya, lakini kwa vile 20-50% ya nguo hizi ni taka, itaishia kuchangia kwa kiasi kikubwa taka na uchafuzi wa plastiki.

Kwa uchunguzi huu, tunafikia mwisho wa msururu wa ugavi unaohitaji nguvu kazi nyingi sana na unaotegemea nishati ya mafuta ambao huzalisha mtindo wa haraka kutoka kwa nyenzo za bei nafuu na hatimaye kuutupa kwa njia isiyowajibika iwezekanavyo. Kuacha kuwajibika kwa kazi ya taka sio matokeo ya bahati mbaya ya mfumo wa mtindo wa haraka; ni muhimu kwake. Pia ni wazi kwamba haiwezi kushughulikiwa kwa ufanisi na mipango ya hiari ya ishara au miradi ya ishara. Kuondoa shida ambazo tasnia ya mitindo imeunda na kuhakikisha kuwa sekta hiyo inaingizwa kwenye mkondo endelevu kutahitaji sheria ya kina.

Sasa tuko kwenye njia panda muhimu. Katika Mkakati wake wa Nguo, uliochapishwa Machi 2022, Tume ya Ulaya iliahidi marekebisho makubwa ya mtindo wa biashara wa mtindo wa haraka. Sera zinazokuja katika ngazi ya Umoja wa Ulaya zinaunda fursa muhimu ya kuhakikisha kwamba rajami na wauzaji reja

reja, ambao wananufaika kutokana na mitindo ya bei nafuu, wanawajibikia taka lao la mitindo. Kupitia kwa Majukumu Endelevu ya Mtayarishaji yaliyoundwa vyema, wazalishaji lazima wawajibike kifedha kwa ajili ya usimamizi na gharama ya hatima ya maisha ya bidhaa wanazoweka kwenye soko, ambayo ni pamoja na kubainisha. Hata hivyo, ni lazima pia tuunde upya mfumo, kwani haitawezekana kurejesha njia yetu ya kutoka kwenye tatizo hili. Ingawa EU lazima ipendekeze vigezo vya kubuni ili kuhimiza kwamba bidhaa zitumike tena na kutumika tena tangu mwanzo, na kuamuru malengo ya kuchakata tena na kutumikaa tena kwenye sekta hii, lazima pia tuchukue hatua, kama vile kodi za plastiki, ili kukabiliana na sanizi za bei nafuu, ambazo zimekuwa msukumo mkuu wa tasnia ya mitindo ya haraka. Sheria madhubuti ya Umoja wa Ulaya kuhusu udhibiti hatima pia ndiyo njia pekee ya kukomesha usafirishaji wa nguo taka za plastiki hadi Dunia ya Kusini, ambayo kama uchunguzi wetu unaonyesha, tayari iko katika hatua mbaya na haiwezi kuruhusiwa kuzorota zaidi. Ripoti hiyo inajumuisha seti ya mapendekezo ya sera.

SANDUKU: Uchunguzi

Lengo la uchunguzi wetu lilikuwa ni kuonyesha kile kinachotokea kwa nguo zilizotumika zinaposafirishwa nje ya nchi kutoka Umoja wa Ulaya na Uingereza na kubainisha ni sehemu gani inaweza kwenda moja kwa moja kwenye maeneo ya jalala na mazingira mapana zaidi, kwa mfano, kwenye mito na mikondo mingine ya maji, kupita matumizi tena na sekta za kuchakata tena/kupunguza mchakato. Kenya ilichaguliwa kama kituo cha uchunguzi kwa sababu inapokea kiasi kikubwa cha mauzo ya nguo zilizotumika Uingereza na Umoja wa Ulaya, ambazo zinaonekana kuchangia katika utupaji taka wa ndani na masuala ya uchafuzi wa mazingira. Data ya kitaifa ya biashara ya forodha pia ilituruhusu kuunganisha sehemu ya chini ya mkondo wa usambazaji wa bidhaa nje kwa wahusika wa juu.

Tofauti na uchunguzi wa awali, ripoti hii ina kiwango cha punjepunje na umaalumu kwa wahusika ambao wana jukumu muhimu katika msururu wa ugavi. Pia tunachunguza msururu wa ugavi wa nguo zilizotumika ili kufichua kiwango cha maelezo kuhusu vipengele kama vile muundo na ubora, ambavyo vinaweza kutoa maarifa wakati wa kuunda sera nzuri.

Kupitia ripoti hii fupi tunatathmini kwanza tatizo la mitindo kuhusu taka - jinsi ulivyofikia hali ya sasa ya mambo na madhara ya mazingira ni nini. Tunaangalia biashara ya taka yenyewe na kuchambua data ya forodha ili kuanzisha wauzaji wakuu na waagizaji wa nguo zilizotumika. Ili kuelezea suala hili kwa ukaribu, Wakfu wa Changing Markets uliagiza Wildlight na Clean Up Kenya kufanya uchunguzi wa moja kwa moja, kukagua na kuweka kumbukumbu za biashara ya nguo zilizotumika katika marobota yaliyofungwa kwa plastiki (inayoitwa kwa Kiswahili mitumba) kupitia Kenya, kutoka bandarini hadi kwenye ghala, hadi kwa wafanyabiashara wa sokoni, wafanyakazi wa fagia (nguo za taka) na hadi mwisho wake katika maeneo ya kutupa taka, uchomaji moto nyuma ya nyumba na kumwagwa kwenye mapito ya maji.

Pia, inapowezekana, tumbainisha majina ya makampuni yanayouza na kuagiza nje yaliyohusishwa na biashara hiyo, na rajamu za nguo tulizogundua (ona Kisanduku 3). Mwisho unaonyesha orodha ya majina ya kaya ambayo yatafahamika kwa watumiaji wa EU na Uingereza na imejumuishwa ili kuonyesha upana wa uenezaji wa nguo zilizotolewa katika biashara ya taka.

Nini hufanyika kwa mavazi yaliyotumika

